XIII. évfolyam. Székelyudvarhelytt, 1910. november 27. 49. szám

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet" hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél evre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanitóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számittatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Iparos ifjainkhoz.

Székelyudvarhely, nov. 25.

Most a téli évadban sok dolguk akad iparos ifjainknak. Egyesületük, melyet nagy ügybuzgósággal és határtalan lelkesedéssel alapitotttak meg, ilyenkor ad csak voltaképen életjelt magáról, mert most bő alkalom nyilik tánczmulatságok és szini előadások rendezésére és mondjuk ki mindjárt az eredményt is: az efajta vállalkozások rendszerint kiváló sikerrel szoktak járni.

Mindenesetre szép és dicsérendő dolog az egymás közt való érintkezés ápolása s a társasélet fentartása, különösen a gyorsan hevülő ifjuságnál. Őszintén tanácsoljuk is, hogy az egyesületi szellemet továbbra is az ügyhöz méltó szorgalommal fejlesszék, mert ezzel is közelebb jutunk miudnyájunk régi óhajtásához, hogy tudniillik az iparos osztály diszesen töltse be az őt megillető helyet a magyar társadalomban.

Az iparosok számottevő kasztját képezik a nemzetnek, amit a gyöngébbek kedvéért mindenkor kötelességünk hangoztatni. Aki nemzete sorsát figyelemmel kiséri, ha maga nem is éppen iparos, bizonyára az iparosok összes mozgalmait is érdekkel lesi. Ezt tesszük mi is és mivel csak a jóakarat vezérel bennünket, iparos ifjaink megbocsátják majd nekünk, hogy őket, azaz szereplésüket a jelen sorokban kritika tárgyává tesszük.

Mint fönnebb is kifejeztük, az iparos ifjak egylete a téli évad alatt bizonyára ujra szaporán rendezgeti a mulatságokat. Eltekintve attól, hogy ezt nagyon helyesen teszik, szabadjon kérdezni, mit tesz egyebet ezen kivül? . . .

Sajnálatunkra kell kijelenteni: nem azt és nem annyit, amit és amennyit tennie kellene, hogy czéljának teljesen megfeleljen. Mulatságok rendezéséről gyakran fogunk értesülni, de hogy az iparos ifjak maguk között és egymás buzditására kisebbszerü hangversenyeket rendezzenek, saját iparkodásuk eredményéből kiállitásokat állitsanak össze helyiségükben, amely által a nagy közönség figyelmét magukra vonják és pártolását megnyerjék, amely által mindenki büszkeségtől dagadó kebellel nézné fejlődésüket s haladásukat, továbbá, hogy az egyesületben humoreszkek helyett minél sürübben *szakmájukat érdekló felolvasásokat tartsanak* s azokat két füllel meg is hallgassák; egyes nagyobbszabásu gyárak megtekintésére tanulmány-kirándulást rendezzenek: minderről, sajnos, keveset vagy éppenséggel semmit sem hallunk.

Pedig ez volna tulajdonképeni czélja az iparos ifjak tömörülésének, ez vezetné őket a későbbi években arra az utra, mely anyagilag és erkölcsileg boldogulást eredményez.

Ne mondja itt senki ellenvetésül, hogy igenis, mi rendeztünk már kiállitást, tartottunk már szakfelolvasást stb, mert nem elég ám évente egyszer felbuzditni, hanem az iparágak tökéletesbitése iránt állandóan fönn kell tartani az ifjak figyelmét, állandóan és szakadatlanul szitani kell a tüzet, hogy az ki ne aludjék, sőt mind nagyobb lobot vessen.

Ez az egyesületek feladatai.

Mint minden hiba föltárásánál, ugy most is, akarva, nem akarva, a külföldre kell hivatkoznunk, hol minden tekintetben helyesebben és magunkra nézve czélszerübben gondolkoznak az ifju iparosok. Elég, ha Németországra hivatkozunk és kezünkbe veszünk egy bármikori ilynemü szaklapot, hát csodálattal fogjuk olvasni, hogy mennyi sok apró egyesület rendez kis időközökben kiállitásokat, mennyi pályadij tüzetik ki egyes tárgy müvészi elkészitésére, szóval mennyire gyakorlatilag fogják fel ezek a nemzetek az életet.

Pedig a német ifjuságban korántsem találjuk föl azt az ifjui tüzet, a minden nemesért való lobbanékony lelkesedést, mint a mienkben. Ha ez ugy volna, a világ csodái készülnének odakinn minden téren.

S a mi ifjaink, hiába! nem tudják kellőképpen fölhasználni istenadta temperamentumukat és nem venni észre rajtuk a külföldi virágzó állapotok után való törekvést, henem mintha csak a „muszáj" vezérelné őket.

Ez, kérem, maradiság.

Mi, mindig szeretünk előhozakodni a mi óriási haladásunkkal, a mi európai nivónkkal, hát legyünk akkor azon, hogy ne csak szavunk, de tettünk is hirdesse ezt.

Szivleljék meg e sorokat az iparos ifjak

Alkalmi dialog.

— Irta: *Burger Arthur.* —

A székelyudvarhelyi uj róm. kath. főgimnázium felszentelési ünnepélyén elmondotta két kis tanuló. Az egyik székely származásu, a másik nem.

Első:

Dicsértessék az Úr Jézus!

Második:

Mindörökké, pajtikám. (*Kezet fognak.*)

Első:

Hát te miért jöttél ide,
Szép ünnepet ülni tán?

Második:

Biz' azért én. De még másért:
Ha kicsidek es vagyunk,
Ebben a nagy ünnepségben
Nekünk is van pár szavunk.

Első:

Mi e pár szó?

Második:

Majd meghallod.
Néztél-e már itt körül?

Első:

Hogy néztem-é? Kicsi szivem
Most is tánczol, ugy örül.

Második:

No, ha néztél, akkor aztán
Ide hallgass!

Első:

Figyelek.

Második:

Még, mint egész csöppnyi gyermek
Kis falunkban éltem én
És szivemben napról-napra
Nőttön-nőtt a szép remény,
Hogy jön majd nap, mikor én is
Gimnázista lehetek
S hónom alatt latin könyvvel
Udvarhelyre jöhetek . . .

Első:

Aztán jöttünk. Istenem, milyen szép is volt nekünk akkor, a falusi iskola után, az a régi gimnázium. Tudod, amelyik most az internátus.

Második:

Bizony. Olyan félve lépkedtem a patkós csizmámmal ott a folyósókon. Annyi nagy legény volt ott, aztán a falon annyi szép kép, aztán annyi tanár. Juj, hogy drukkoltam.

Első:

S látod-e. Alig egy esztendő mulva már ismét uj gimnáziumot kaptunk. És milyen gyönyöret . . . *Te*, ha ez úgy megy és minden évben szebbet kapunk, akkor nem tudom, mi lesz.

Második:

Az nem lehet. Hájszen ez olyan nagy és olyan szép, hogy a falunkban azt hinnék: templom.

Első:

Templom? Bizony igazad van.

Második:

Ékes templom, melyben nekünk
Azt tanitják szüntelen,
Hogy mindnyájunk buzgó, jámbor
És hitéhez hű legyen;
Hogy szeressük Istenünket,
Krisztus urunk szent tanát,
Zsenge testünk, gyönge lelkünk
Tiszta élet hassa át.

Első:

S azt tanitják, hogy ez a föld
A mi édes, szép hazánk:
Melyen vitéz, nagy ősöktől
Hir, dicsőség szálla ránk.

Második:

S melyben nekünk azt tanitják:
Ifju székely nemzedék!
Hangos szóval kis hazádat
Megvédeni — nem elég.
Ne hagyd el a te ruhádat,
Jó csizmádat, harisnyádat,
Régi, zengő, szép nyelvedet,
Erkölcsödet, erényedet;
Légy te *igaz*, székely magyar
S noha durva posztó takar:
Valljad büszkén: *székely* vagyok,
Az is *voltam*, az *maradok*.

Első:

(*Megfogja a székely fiu kezét*)
S azt tanitják minekünk is,
Kik székelyek nem vagyunk;
De, akik e bérczek között
Tivéletek itt lakunk:

egyesületei és ne pusztán a mulatozásban szeressék meg az összefüző egyleti szellemet, hanem folytonos önképzéssel emeljék magukat az iparosok diszes magaslatára. Ne a szavalásban és a tánczrendezésben versenyezzenek, de iparkodjanak egymáson tultenni a munka terén.

BELFÖLD

Az igazságügyi és kereskedelemügyi miniszterek válasza.

Székelyudvarhely városnak a törvényszék elhelyezése és a parajdi törvhat. ut kiinduló szakaszának áthelyezésére vonatkozó ajánlatára, a miniszterek most adták meg válaszukat, melyek kilátást nyujtanak arra, hogy az ügyet végrevalahára, ha a felajánlott összegen felül is, de a nyerendő értéken még mindig alul, meg lehet oldani.

Az igazságügy miniszter válaszát a törvényszék elnökéhez küldötte meg. *Bayler* Kálmán törvszéki elnök erről a következő megkeresésben értesiti a város képviselőtestületét.

Az igazságügyminiszter válasza.

A m. kir. Igazságügyminiszter őnagyméltóságának folyó hó 7-én 1910. Ég. 414—20. I. M. szám alatt kelt leirata értelmében közlöm a tekintetes Polgármester urral, hogy őnagyméltósága kijelentette, hogy tekintettel Székelyudvarhely város kedvezőtlen anyagi körülményeire, őnagyméltósága még azt sem kivánja meg, hogy a város a törvényszéki épület és fogház létesitése érdekében legalább az épitési telknek kedvezményes árban való átengedésével működjék közre, ámde a jelzett kedvezőtlen anyagi helyzet méltánylása nem mehet annyira, hogy az épitési telek megszerzése végelemezésben a kincstár rovására s a város közvetlen anyagi hasznával járjon Már pedig a város ajánlatának elfogadása ezt eredményezné. Ennélfogva a tervezett csere megkötésére csakis a tényleges értékek alapul vétele mellett hajlandó őnagyméltósága.

Ugyanis az államépitészeti hivatalnak becslését az igazságügyi czélokat szolgáló kincstári ingatlannak tekintetében figyelembevéve, ezzel szemben *a városi telek*, a mely csak kertnek és szántóföldnek használtatik, a város által a belső részekben megvett hasonló terület vételárához irányitva, *négyszögölenkint legfeljebb 15 koronára értékelhető, a miért is önagyméltósága kijelentette, hogy igy kerek összegben 100.000 korona reáfizetést kell a várostól a kincstári ingatlanok átengedése fejében követelnie*, s ezzel a megállapitással elment a méltányosság azon határáig, a melyet a várossal szemben a kincstári érdekek sérelme nélkül gyakorolhat.

Végül kijelentette őnagyméltósága, hogy a cserének részletes feltételeit csak akkor fogja megállapitani, ha a város a cserét a fenti alapon elvben elfogadja,

s hogy ha a város a cserét a fenti alapon nem fogadná el, ugy a kérdést *az igazságügyi ingatlanok átengedésének kikapcsolásával* csakis a vármegye alispánja utján 1909. évi deczember hó 17-én 1909. El. 101—1. szám alatt kelt átiratommal közölt *1909. Ég. 264—20 I. M. sz. rendeletében* foglaltak alapján kivánja tovább tárgyalni.

A fentiek közlése után felkérem a tekintetes Polgármester urat, hogy a közlötteket mielőbb Székelyudvarhely város képviselőtestülete elé terjeszteni, s a képviselőtestületnek a kérdésben hozandó *végleges és érdemleges* határozatát hozzám annak idején a m. kir. Igazságügyminiszter ur őnagyméltóságához leendő felterjesztés végett megküldeni szivesked jék.

A kereskedelemügyi miniszter leirata.

Székelyudvarhely r. t. város képviselőtestülete 1910. évi szeptember 14-én tartott közgyülésében 6136. szám alatt kelt kérvényét, illetve a folyó évi szeptember 14-én tartott közgyülésében IX—III. szám alatt hozott határozatát közvetlenül hozzám terjesztette fel,

Az idézett határozatban kimondotta a rendezett tanácsu város képviselőtestülete, hogy azon esetre, ha a törvényhatóság ujból kimondaná, hogy a székelyudvarhely—parajdi törvényhatósági közut kezdő szakaszát a Szent-Ferenczrend zárdája mellett nyitandó uj utvonalra helyezi át, a város kötelezőleg kijelenti, hogy ezen nyitandó uj utcza czéljaira a pincztértől a kir. törvényszék felépitendő uj épülete mellett elhaladóan egész a vasuti töltésig a szükséges területeket saját költségén kisajátitja és teljesen díjmentesen bocsátja a törvényhatóság rendelkezésére.

A felterjesztést képező kérvényben pedig azt az ajánlatot tette a város közgyülése, hogy hajlandó a vasuti töltésen tul levő 721 4 m. hosszu és 16 méter széles utvonal kisajátitásához az ut elkészitéséhez és a vashid felépitéséhez szükséges összeget saját hitelére kölcsönképen felvenni és a törvényhatóság rendelkezésére bocsátani, ha a kölcsön veendő mintegy 122,000 korona évi annuitásainak megfelelő összeget a város rendelkezésére bocsátom.

Az 1910. évi október 19-én 7204. szám alatt kelt alispáni jelentéssel elém terjesztett, továbbá a vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi október 11-én tartott közgyülésében 7204. alisp., 772. kgy. szám alatt hozott határozata, melyben a közgyüles kimondotta, hogy a székelyudvarhely—parajdi törvényhatósági közut kezdő szakaszát áthelyezi, az áthelyezés költségeinek fedezésére pedig a külön kiveszközlendő államsegélyt jelöli ki.

Az imént idézett felterjesztésre és határozatokra vonatkozólag a következőkről értesitem a közönséget:

Miután az utolsó helyen idézett törvényhatósági bizottsági határozat, mely az 1890. évi I. t.-cz. 10. § a értelmében szabályszerüen közhirré teendő — az idézett törvényszakaszban megállapitott 30 napi felebbezési határidő lejárta előtt terjesztetett elém, s a határozatban emlitett, az áthelyezés mikéntjét feltüntető helyszinrajz nem csatoltatott, azt a szabályszerü közhirrétételt igazoló bizonylattal s az emlitett helyszinrajzzal leendő kiegészitése végett ezennel visszavárólag leküldöm.

Ehez képest ezen határozat érdemi elbirálásába csak akkor fogok ugyan bocsátkozni, ha az szabályszerü kihirdetés után az esetleg beadandó felebbezésekkel együtt megfelelően felszerelve ujból elém fog terjesztetni, mindazonáltal már most kijelenthetem, hogy annak a szóban levő utszakasz áthelyezését kimondó része ellen — arra való tekintettel, hogy Székelyudvarhely rendezett tanácsu város felterjesztéséből kivehetőleg a városnak fontos érdeke füződik ahoz, hogy a jelenleg zeg-zugos utczákon keresztülvezető, s helyenként nem megfelelő szélességü utszakasz áthelyeztessék — elvi észrevételt nem teszek.

Sőt tekintettel arra a körülményre, hogy a kérdéses közutszakasz áthelyezése a közuti forgalom akadálytalan lebonyolitása érdekében is előnyösnek és szükségesnek mutatkozik, a törvényhatósági bizottsági határozat idevonatkozó részének kormányhatósági jóváhagyását már most kilátásba helyezem.

A mi a szóban levő határozatnak az áthelyezésből felmerülő költségek mikénti fedezésére vonatkozó részét illeti, az természetesen szintén a határozatnak a kihirdetési határidő eltelte után leendő ujbóli felterjesztése alkalmával fogja ugyan érdemleges elbirálás tárgyát képezni, tekintettel azonban a Székelyudvarhely rendezett tanácsu városnak az elől idézett felterjesztésben kifejezett kérelmére, ezzel a kérdéssel mindazonáltal már most szükségesnek látom behatóan foglalkozni.

Az emlitett utáthelyezési költségek ugyanis tekintettel arra, hogy törvényhatósági közut áthelyezéséből kifolyólag merülnek fel, természetesen a vármegye közuti alapját terhelik, mihezképest első sorban az a kérdés merül fel, hogy ezen költségekből a törvényhatósági utalapból a közuti szükségletek akadálytalan kielégithetésének veszélyeztetése nélkül milyen összeg lesz fedezhető.

Tekintettel arra, hogy Székelyudvarhely rendezett tanácsu város a szóban levő utszakasz áthelyezéséhez szükséges területeket ingyen hajlandó átengedni, s a kisajátitási költségeket is hajlandó viselni abban az esetben, ha a nevezett városnak ilyen irányban hozott határozata a törvényhatósági bizottság által vagyonfelügyeleti szempontból jóváhagyatnék, illetőleg ez a határozat jogerőre emelkednék, az áthelyezési költségekből csakis az ezen hozzájárulás levonása után fenmaradó rész fedezéséről fog kelleni a közönségnek gondoskodni.

Azt a kérdést, hogy a költségek ezen része több évre felosztva, milyen mértékben fog a közuti alap keretében fedezetet találni, csakis a két évenként egybeállitandó közuti költségelőirányzatok elbirálása alkalmával lévén módomban megállapitani, ezuttal még a tekintetben, vajjon a szóban forgó költségek akadálytalan fedezhetése végett lesz e közönségnek és ha igen, milyen mérvü államsegélyre szüksége, nem nyilatkozhatom ugyan, azt azonban már most kilátásba helyezem, hogy a mennyiben ezen költségeknek a közuti költségelőirányzatokba való beállitása következtében hiány merülne fel, ezen hiány elosztatására irányuló törekvésében a közönséget a lehetőséghez képest anyagilag támogatni fogom.

Miután ezen igéretemre támaszkodva, a közönségnek nem kell tartania attól, hogy a szóban forgó áthelyezés következtében a közuti alapra háramló terhek ezen alap pénzügyi egyensulyát megzavarhatják, jogosan elvárhatom a közönségtől, hogy a szóban levő utszakasz áthelyezése érdekében olyan mérvü anyagi áldozat hozatalától, mely a közuti alap teherbiró képességével arányban áll, visszariadni nem fog.

Ehhez képest felhivom a közönséget, hogy a többször emlitett költségek mikénti fedezése kérdésében a fentebb előadottak figyelembevételével pótlólag közgyülésileg határozzon, s hozandó határozatát, mely a most leküldött határozat kiegészitésére szolgálna, ezzel együtt az 1912—1912. évi közuti költségelőirányzatokkal egyidejüleg terjessze elém.

A most előadottak folyamodványaképen Székelyudvarhely rendezett tanácsu város azon kérelme, hogy a szóban levő utáthelyezési költségekből a város által felajánlott hozzájárulás levonása után fenmaradó összegnek a város részéről kölcsönképen való felvétele oly módon tétessék lehetővé, hogy ezen kölcsön annuitásait államsegélyképen bocsássam rendelkezésére, tárgytalanná vált.

Felhivom a közönséget, hogy ezen elhatározásomról Székelyudvarhely rendezett tanácsu város közönségét értesitse.

Budapest, 1910. évi november hó 7-én.

Hieronymi s. k.

KRONIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, nov. 26.

Egy kis mozgolódás.

A perrendtartásról szóló javaslat gyors parlamenti elintézése valamennyi párt szivén fekszik. Hozzá is járul mindegyik, hogy a jogkereső közönség mielőbb birtokába jusson az uj törvény számtalan jótéteményének.

Hiba volna az itt-ott feltünő kis erőpróbát obstrukczionak nevezni, vagy az obstrukczió próbamozgósitásának tartani. Nem akarnak ők komoly kárt tenni a javaslatban, csak egyik-másik szakaszát igyekeznek utjában feltartóztatni. S minthogy a kereskedelmet nem képesek elválasztani a zsidóság fogalmától: egy kis nyájas antiszemitáskodást müvelnek jogászi formában. A mit végre is senki sem vesz tragikusan, talán ők maguk sem.

Arról is szivárognak ki ellenőrizhetetlen hirek, hogy a Justh pártja éles ellenzéki harczra készül. Nem tudjuk, készül-e valóban? De ha készül, jól teszi. Az a hivatása a parlamenti ellenzéknek, hogy éber, ha kell éles parlamenti ellenőrzést gyakoroljon. Ellenzéki birálat nélkül nincs egészséges parlamenti alkotás. Meggyőződések és érvek mérkőzése esztétikailag is gyönyörü látvány.

A koaliczió példája mutatja, hogy komoly ellenzék a kovásza a többség tettvágyának. E nélkül elhizik, elrestül, a maga tehetetlenségében pusztul el a legnagyobb parlamenti többség is.

Üdvözöljük hát a friss harczok hirét. A pártokban lévő uj tehetségeknek legalább alkalmuk nyilik megszolgálni az első pár lovagi sarkantyut. S a régi, kipróbált, nemes parlamenti erők legalább bebizonyitják, hogy a fegyverük éle nem csorbult ki a hosszu pihenésben.

Ugy szeressük egymást, mint az
Igaz, édes testvérek
S jóban, rosszban, búban, bajban:
Legyünk *egy* test, *egy* lélek.

Második:

(*Ismétli*) S jóban, rosszban, búban, bajban:
Legyünk egy test egy lélek.

Első:

S ime már most, hogy miénk lett
Ez a diszes palota,
A vallásnak, a tudásnak,
Szeretetnek temploma:
Igaz szivvel, hű lélekkel
Fogadalmat is teszünk,
Hogy hitünkhöz, szép hazánkhoz
Hűtelenek nem leszünk.

Második:

És te édes, jó Istenünk
Kérésünket hallgasd meg:
Kik velünk oly sok jót tettek,
Két kezeddel áldjad meg.
Szined előtt — hisz' Te itt vagy —
Kis szivecskék esdenek:
Add Uram, hogy jótevőink
Soká-soká éljenek!

Első:

Szined előtt — hisz Te itt vagy —
Kis szivecskék esdenek:
Add Uram, hogy jótevőink
Soká-soká éljenek!

Ha a rendes parlamenti mérkőzés fegyvereivel fog folyni a harcz, akkor abból ugy a közéletre, mint magára a többségre csak haszon és disz háromolhatik. Mert valóban ideje volna, hogy magas szinvonalu, tartalmas vitákkal, tárgyilagos, elmés beszédekkel a magyar parlament hajdani fénye ujra helyreállittassék.

Abban a félénk hiresztelésben azonban, hogy az ellenzék egy része nem rendes parlamenti haczra készül, hanem obstrukcziókra: egyszerüen nem hiszünk. S ezt a hitünket igyekszünk plauzibilissé tenni.

Az obstrukczió a végső elkeseredésnek, vagy a végső parlamenti szükségnek kétélü fegyvere. Akárhogy kárhoztatták és lenézték is azok, a kik el voltak telve hittel és idealizmussal a magyar parlamenti élet jövője iránt; tagadhatatlanul hathatós eszköznek bizonyult, mert összetört egy harmincz esztendős pártéletet és párthatalmat s a kisebbségi pártokat többségre juttatta, tehát a hatalom székébe segitette.

Áldás azonban nem volt azok kormányzásán, a kik az obstrukczionak köszönhették győzelmüket. Szülőanyjuknak ők maguk is hamar hátat forditottak. Siettek megszigoritani a házszabályokat. A szigoritott házszabályok által igyekeztek elejét venni uj obstrukczió lehetőségének. A mi a mult dezavuálásával, a módszer sulyos elitélésével egyértelmü.

A melyik ellenzéki párt ma obstrukczióba fogna: képtelen volna felkelteni vállalkozása iránt a nemzet lelkesedését. Arról ezuttal nem is szólunk, hogy csak erős és népszerü ellenzék csinálhat a parlamentben ilyenféle kalamájkát. Az ellenzéknek előbb meg kell erősödni és némi népszerüségre kell szert tenni, hogy nagyobb dolgokra vállalkozzék. Most még olyan, mint a lábadozó beteg. Alig van jártányi ereje. Sokat kell mozognia és kint élni a napon, hogy összeszedje magát.

A tél öröme.

Kiket az Isten hidege megvesz, megtörténik, hogy ebbeli elkeseredésükben a mások kabátjával igyekeznek a szigoru évszak kegyetlenségén enyhiteni. S nem is tartottuk volna érdemesnek, hogy külön czikkben foglalkozzunk vele. Az a kabát azonban, melynek eltulajdonitásával e czikk született, nem sorozható a sablonos télikabátok közzé.

A história arról szól, hogy egy joggyakornok, egy birósági joggyakornok, megfeledkezve méltóságáról, képzettségéről, társadalmi állásáról, sőt diplomájáról, leakasztotta ugyanazon hivatal szolgájának, igenis a szolgájának télikabátját a fogasról s elvitte, hogy azt elzálogositsa. Elzálogositja! Minő iszonyu. Az ur, ki parancsol, az ur, ki szellemi fensőbbségével uralkodik a szolga felett, az ur, ki minden tekintetben felette állónak tartja magát, leakasztja, ellopja a szolga télikabátját, hogy a saját nyomorát enyhithesse a más kisebb nyomorával.

A joggyakornok szörnyü bünét felfedték. A felette állóknak bejelentették s várták következményeit. S ime a mit talán el se hinnénk, ha igaz nem volna. A joggyakornokot nem lökték a börtön sötét és szük czellái közzé. Nem. Hanem gyorsan, hogy a szegény szolga valami képen lármát ne üthessen, kiváltották a télikabátot, az eltévejedett joggyakornokot pedig visszaültették irásztalához.

A joggyakornok nyomora?! Hát ilyen is van? De van ám, még pedig igen czifra. Mert adjuk csak össze, mit is kap azért a representacionális állásért, melynek olyan egyszerü, de jó hangzásu nevet adtak „joggyakornok". Hát legelsősorban adnak vagy ezer korona fizetést. De ezt nem egészen adják ki. Nem kell megijedni. Abból is lefognak, holmi nyugdijakra, meg egyébb figyfenékért vagy 20 százalékot, ugy, hogy ha jól megy, akkor vagy 33 forintok meg is ütik minden elsején a markát. No már ebből, különösen nagyobb városokban ugyancsak uri módon lehet eléldegélni. Ez már tényleg olyan dotáczió, melynél csak a legnagyobb elvetemültség bátorodhatik kabáttovaljásra.

No és ezért nem bántották azt a szegény szerencsétlen éhező joggyakornokot, a ki leemelte a fogasról a szolga télikabátját, hogy hideg szobájába egyszer befüthessen annak árából, meg hogy talán beszáradt gyomrát holmi meleg ételekkel felüdithesse. Innen a nagy humanizmus, hogy futni hagyták a szegény nyomorultat. És ebből mindenki levonhatja a tanulságot, vajjon milyen pályát válasszon, olyant melynél ellopják az ember télikabátját, avagy olyant, melynél az ember lop télikabátot?!

———

Iskola avatás.

— A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium felavatása. —

A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium uj palotáját a mult vasárnap avatták fel szép ünnepély keretében. A fényes ünnepélyt az erdélyi katholikus status a főgimnázum tanári karával rendezte és részt vett benne nemcsak a város kultura iránt fogékony és lelkes közönsége, de az egész vármegye és Erdély katholikus világa. A székelyudvarhelyi katholikus főgimnáziumot Jézus társasági atyák alapitották 1650 körül és 1777-ig ők is fentartották. 1850-ben az erdélyi Státus átvette az intézetet s 1892-ben uj hajlékot adott annak. Fejlődő igények folytán ezen iskolai épület is csakhamar szüknek bizonyult s igy történt, hogy tizennyolcz év mulva, 1910-ben az intézet az állam bőkezüsége folytán uj díszes palotát nyert. Az uj palotát 1909-ben kezdték épiteni Pápay Sándor műszaki tanácsos tervei szerint és költségei kevés hijával fiélmillió koronára rugnak. Ezzel egyidejüleg elhelyezést nyert a fiunevelőintézet is, amennyiben a régi iskolát ennek czéljaira 100 ezer korona költséggel átalakitották s legmodernebbül, vizvezetékkel felszerelték.

Ezen uj épületet szentelték 20-ikán fel, mely ünnepélyen a kormány képviseletében *Haller* János gróf főispán volt jelen.

Délelőtt kilencz órakor szentmise volt, mely után a közönség körmenetileg az uj épülethez vonult, melyet *Mailáth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök egyházilag megáldott. Ezután a diszterembe vonult a közönség, melynek soraiban hivatalok, iskolák testületileg megjelentek, jelenvoltak az erdélyi katholikus iskolák igazgatói, megyénk országgyülési képviselői. Status képviseletében Lázár István gróf alelnök és Pál István kanonok.

A diszes közönség már zsufolásig megtöltötte a dísztermet, amidőn fényes papi kisérettel megérkezett *Mailáth* püspök. A terem felszentelése előtt *Pál* István kanonok a püspöket a következő beszéddel üdvözölte:

Pál István kanonok beszéde.

Pál István: Nagyméltóságu Gróf Püspök Úr! Kegyelmes Uram! Nagyméltóságod most ezen iskolai épületet kivánja megáldani, felszentelni. Méltóztassék megengedni, hogy ezen ünnepi ténykedés előtt egy nehány szót szólhassak.

Az épület uj, de az intézet, amelynek részére az a magyar állam támogatásával épült, régi. Adat hiányában eddig nem sikerült annak eredetet, keletkezésének idejét és körülményeit felderiteni — megtudni; tudásunk a jezsuitákkal kezdődik, akiknek a kezében az intézet a katholiczizmus védelmére szolgált. Az teljes intézetté fejlődvén fiunevelővel, nem csak Udvarhelyszék fiait fogadta kebelébe és nevelte föl, hanem a szomszéd székekét, sőt idegeneket is találunk tanulóinak névsorában, ami azt mutatja, hogy vallás és nemzeti különbség nélkül keresték föl az intézetet, mert szerették azt, helyeselték szellemét és ohajtottak abban nevekedni. Igy volt ez a multban, igy van napjainkban és reméljük, hogy igy fog lenni azután is, ugy, hogy méltán iratott bevezetésül az emléktáblára, hogy a régi intézet vallásos és hazafias közművelődési munkájának folytatására állittatott ez az épület. Nálunk, a mi intézeteinkben az összes oktatásnak és nevelésnek ebben a szellemben kell folynia mindenütt: vallásos és hazafias szellemben.

Vallásos szellemben és pedig a Jézus által az égből e világra hozott vallásos szellemben, amely egyedül képes az emberiséget minden időkben boldogitani, melyet a világ legnagyobb kincsének tartunk és birhatni a legnagyobb öröm és boldogságunk; ettől kell áthatva lenni lelkünknek — szivünknek, összes érzésünknek, minden gondolatunknak, egész életünknek; enélkül bizonytalanságban tévelygünk, ettől megvilágitva biztos uton járunk, az igazság utján, mely az égbe vezet. Ezt az utat megismerni, ezen az uton járni, azon haladni feladata egész életünknek, ehhez minden csak eszköz — segitő eszköz, ez a fő, a többi minden egyéb csak mellékes. Intézeteinkben, templomainkban egyformán, egyöntetüen nekünk mindenütt ezt az utat mutatják, az ezen való járást tanitják. Ez az élet utja — a valódi életut és ami erre tanit, az az élet tudománya — az igazi tudomány. A többi mind mellékes, csak segédeszköz ehhez. Ennek a tanitásában egyetért templom és iskola, azért van a kettő egymás mellett kezdet óta, egyik a másikból nőtt ki. Igy van ez mindenütt, igy van itt is; igy volt a multban eredetileg és igy van most is; a templom áll a maga helyén rendületlenül, az iskola nem távolodik tőle, sőt közeledik hozzája, mert egységes a munkája.

Magasan fekszik itt mind a kettő, templom és iskola, hegyen épült város, hogy ne legyen elrejtve — elzárva senki elől, könnyen legyen megközelithető mindenkitől, ne kerülje el tekintete senkinek, hanem szemébe ötöljék mindenkinek, hogy akadálytalanul hintse — szórja fényét — világosságát mindenfelé, az igazság fényét és világosságát, azét az igazságét, amelyet Jézus hozott az égből a földre, amely megvilágosit minden e világra jövő embert, amelyet ott abban a templomban is tanitanak és hirdetnek, amelynek tövében épült, amelynek lábainál fekszik és annak magasba nyuló tornyával azt mutatja, hogy ezzel a tudománnyal lehet felfelé az égbe jutni.

Ez a vallási momentum és egyuttal a templomnak és iskolának is egymáskoz való viszonya.

De ebben az intézetben magyar hazafias szellemben is kell tanitani — nevelni és pedig együttesen a vallásos neveléssel, nem elkülönitve előbb igy, s azután ugy, hanem egyszerre, mert mi egyszerre vagyunk katholikusok és magyarok, nem előbb az egyik és azután a másik, hanem együtt és egyszerre; nálunk a két érzés egymást erősiti, a nemzeti természetes érzést megszenteli a vallásos természetfeletti érzés; ezt tanusitja egész életünk szent István királyunk óta és ettől nem tántorodunk el, ebből nem engedünk.

De mi székelyek is vagyunk. Ne vigyük most itt e kérdést tudományos térre, hogy az hogyan áll tudományos világitásban, mert hiszen tudjuk, hogy sok minden van, amihez a tudományos vizsgálódás ugyan hozzá szól, de felderiteni nem tud, azonban a dolog tényleg mégis ugy van. Mi magunkat székelyeknek tartjuk és pedig nem egy bizonyos időtől kezdve, hanem kezdet óta; nekünk erről nemzeti hagyományaink vannak. Nekünk tényleg oly nemzeti intézményeink voltak, amelyeknek eredetét — keletkezését senki sem tudja megmondani — ősi intézmények; nekünk székely életünk és székely öntudatunk van, ami a tudományos vizsgálódásnál is okvetetlenül tekintetbe veendő. Mi ezzel a felfogásunkkal nem ártunk senkinek, magunknak meg használunk, mert az bennünket emel, lelkesit, nemes érzésekre hevit.

Én azzal nem ártok senkinek sem, semminek sem, én azzal nem sértek senkit és semmit, ha én ezeket a székely anyavárosban elmondom egy olyan intézetnek felavatási ünnepén, amelynek feladata a nemzeti érzést is ápolni, ápolni a nemzeti hagyományoknak is tiszteletben tartásával és nem kijózanitani — rideggé tenni akarni az ifjuságot a tudomány által kétségtelenül meg nem állapitott históriai magyarázatok netalán előtérbe állitásával, vagy épen erőszakolásával.

Legyen ifjuságunk, mint általában nemzetünk vallásos és hazafias erős érzéssel, de nem gyülölködéssel a rajtunk kivül levőkkel szemben sem, hanem szeretettel mindenki iránt. Ez a szellem hassa át ezt az intézetet, ezen az alapon álljunk, de meg ne álljunk, hanem haladjunk, haladjunk előbb és előbbre a keresztény magyar nemzeti kultura utján. Ennek a szolgálatában álljon ez az intézet.

Mély tisztelettel kérem Státusunk nevében Nagyméltóságodat, hogy erre és ebben a szellemben kifejtendő munkára méltóztassék ezt az intézetet felavatni s Isten nevében megáldani.

A beszéd elhangzása után az épület egyházi megáldása és a kereszt felfüggesztése következett, mely után az ifjusági énekkar a pápai hymnuszt elénekelte. Alig hangzottak el a hymnusz utolsó hangjai, *Mikes* János gróf főespres-plebános lépett az emelvényre és mint az épitő bizottság elnöke a következő beszéddel üdvözölte a közönséget.

Mikes gróf beszéde.

Mikes János gróf: Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Nekem, mint az épitő bizottság elnökének jutott a szerencse, hogy mint első szólaljak föl ez uj épületben, hogy mindnyájukat, kik ezen ünnepélyes alkalomra eljöttek, üdvözöljem.

Ünnep ez az intézet tanulóinak és tanárainak, ünnep a városnak és vármegyének, a székely népnek és az erdélyi egyházmegyének, a magyar hazának.

Nektek kedves ifjak emelték ezt az épületet, hogy itt erőben és bölcsességben növekedve, hazánk és egyházunk erős munkásai legyetek.

Önök tisztelt tanár urak, fogják szivük és eszük legértékesebb kincseit itt az ifjuságra forditani. — Önök fogják e nagy testbe a lelket lehelni.

Ünnep a városnak és a megyének, mert egy lépést jelent a kultura felé — kis városunk itt az ország keleti határán egy nagy kultur intézettel lett gazdagabb.

Ünnep az erdélyi róm. kath. Statusnak, az egész egyházmegyének, mely hiszi és reméli, hogy ezen uj intézetben tiszteletre méltó ős hagyományok és a modern kultura és tudomány ölelkezve, egy erős, katholikus, hazafias generációt fognak nemzeni. Ezért látom itt Státusunk erdélyi fiait, egyházmegyénk lánglelkü főpásztorát.

Ünnep ez a magyar hazának. — Sok vihart látott hazánk, mely bámulatos energiával veszi fel a versenyt a kultura terén nyugati szomszédjaival, reménytelyesen tekint felénk. Azon atyai gondoskodás és támogatás, melyben ezen intézetet az előző kormány részesitette, a mostani kormány és főkép annak

kultuszminisztere, mint örökséget átvette, miért is Ő Exczellencziáját — képviselőjében tisztelettel üdvözlöm.

Goete szerint: a réginek romjain fejlődik az uj élet. Itt is, négyszázados kultur munka által termékenyitett talajon emelkedett ezen épület.... Harmadik hajléka ez a régi Jezsuiták által alapitott gimnáziumnak. Hálásan emlékezem meg róluk, kik egy nehéz és sötét időben tartották a tudomány fáklyáját székely anyaföldünk havasai közé. Rég elsodorták őket a századok viharai, de alkotásuk, a székelyudvarhelyi főiskola megmaradt és megujulva, megifjudva költözik most harmadik hajlékába.

És Isten áldása, mely ezen intézetet évszázadokon oltalmazta, Isten áldása volt ezen uj épitkezésen. Maradjon rajta ezután is Isten áldása.

Neveljen ezen intézet *egész embereket.* Ifjakat, kik a legmagasabb ideált, Istent és Hazát megértik, szivükbe fogadják és minden erőből szolgálják. Kik itt nevekednek legyenek Isten barátai, kik megismerik az Istent, összhangba hozzák gondolkodásukat, érzelmeiket, akaratukat az egyetlen, változhatatlan örök Normaval: Isten akaratával. Igy lesznek ők harmonikus lelkek, egész egyéniségek.

És ezzel az egyéniséggel szolgálják azután a második ideált: a hazát.

Gimnáziumunkat két szent jelvény dísziti: a kereszt és magyar szent korona. A kereszt jelképezi tulvilági-, a szent korona földi-dicsőségünket. Ne válasszuk el soha a keresztet a koronától! Mert jaj a nemzetnek, ha a keresztet le merné törni a koronáról. Ha egyszer vakmerően ahhoz a koronához merészel nyulni, akkor le is verné az a fenkölt főről, a mely hordozza, és a levert koronával sárba hullana nemcsak a nemzetnek dicsősége, de jövője és reménye is!

Azért neveljünk itten loyalis, királyhü keresztény magyarokat, kik legyőzvén saját indulataikat, a nemzet ellenségei ellen is felvehetik a küzdelmet és ezen megszentelt falak között felismervén a munka és az idő értékét, épithessenek egy dicső templomot *„a keresztény Magyarországot"!*

Haller János gróf a kormány képviselője szólalt most fel a miniszter megbizásából annak üdvözletet tolmácsolva, kifejezést adván annak, hogy mig az intézet a magyar államesmének lesz tanitója, mig nagy multjának megfelelőleg továbbra is jellemes harczra edzett férfiakat nevel, a magyar kormány legmesszebbmenő támogatására számithat. E sokat szenvedett hazának nemesen gondolkodó, vallásos emberekre van szüksége, ugy mond, mert különben elmerülünk a kozmopolitizmus tengerében. Végül isten áldását kérte az uj hajlékban meginduló munkára és meleg szavakkal elismerte intézet tanári karának buzgóságát és kitartásra buzditotta az ifjuságot. A népszerü a főispánt közönség perczekig ünnepelte.

Lázár István gróf a Státus nevében kifejezte elismerését Mikes János gróf főesperesnek, kinek kemény kitartása eredményezte azt, hogy az intézet nem egész 20 éve alatt második díszes otthont nyert. Mikes gróf különös érdeme az, ki szép iránt való szeretetével, erős akaratával meg tudta győzni az illetékes köröket, hogy az iskolának uj, modern épülettel való ellátása s azzal egyidejüleg az internátusnak is szintén kor követelményei szerint való elhelyezése olyan szükséget képez, mely elől kitérni immár nem lehet. Ugyancsak a Mikes János gróf érdeme, hogy a katholikusok temploma teljesen ujra restaurináltatott, a temlomhoz vezető ut kiépittetett, szóval egy egész vidék kiképzése dicséri az ő lankadatlan buzgalmát, izlését. Az elismerő szavak a közönség zajos ovácziját váltották ki.

A gróf ünneplése után *Péter* József 8. o. tanuló *Szemlér* Ferencz tanár ez alkalomra irt ünnepi versét szavalta el. A szerzőt zajos elismerésben részesitette a közönség. Az ifusági zenekar programszáma után *Tamás* Albert igazgató tartotta meg beszédét.

Az igazgató beszéde.

Tamás Albert: Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Mai napon, midőn megnyitását ünnepeljük e díszes épületnek, mely egy régi intézetnek van hivatva otthont adni, nem szándékom hosszabb tárgyalással fárasztani figyelmüket, de talán intézetünk multjának rövid áttekintése jóakaratu, fogadtatásra talál.

Az intézet alapitásának idejét biztosan meghatározni nem lehet; csak az bizonyos, hogy a Jézus-társaság tagjai alapitották. Ők épitették az első épületet 1650 körül a plebánia-épülettől északra fekvő domboldalon, ők vezették és tartották fenn az intézetet 1774-ig. A jezsuita-rend eltörlése után 1774-től kezdve a főkormányszék kebelében alakult catholica commisio vette át az intézet gondozását, nevezte ki a tanárokat s vezette annak mindennemü ügyeit az erdélyrészi kath. tanulmányi-alap költségén, egész 1866-ig, midőn az előbbi főtanhatóság helyébe az ekkor autonomikus jogkörrel felruházott Katholikus Status lépett, mely jelenben is fenntartja és kormányozza.

Az iskolának legrégibb szervezetéről semmi sincs feljegyezve, de az 1689 től fogva található adatokból azt lehet következtetni, hogy ez is a régi human iskolák mintájára volt berendezve, syntaxis, grammatica és principia osztályokkal. A magyar szabadságharc lezajlása után az intézet életében uj korszak kezdődik, s ekkor megváltozik neve, alakja és rendszere. A kezdetben humaniskolából, mely 1809 től 1831-ig „Gymnasium regium" cimet viselt, a mult század 50 es éveiben r. kath. főgimnázium lett. Az osztályrendszer helyébe a szakoktatás lép s a humanisztikus középoktatás beosztásának megváltoztatásával algimnáziumra és felgimnáziumra tagolódik.

A régi gimnáziumi épület, mely 200 esztendőnél tovább állott a tan- és nevelésügy szolgálatában, idők folytán szüknek bizonyult, mert csakis 8 tantermet és egy pedellusi lakást foglalt magában. 1871-ben kibővitették egy 3 szobás melléképülettel, az ugynevezett póttanodával. Sok hiányt pótolt ez a póttanoda, de a két helyiség még igy, együtt sem felelt meg teljesen a kivánalmaknak, ugy hogy a gimnáziumi épület gyökeres átalakitása, esetleg uj, a követelményeknek megfelelő épület létesitése elodázhatatlanná váit. 1890 ben az erdélyi r. kath. Státus mint főtanhatóság saját költségén uj épületet emeltetett a régi finevelő intézettől északra fekvő szomszédos területen. 1892 őszén készült el az uj épület s a tanuló ifjuság az 1892/3. tanév kezdetén egy eléggé célszerüen berendezett és fölszerelt épületbe lépett, mely ugyanazon év október 31-én részesült ünnepélyes megáldásban. 18 évig állott az uj tanintézet az oktatás és nevelésügy szolgálatában, de a fokozódó igényeket nem elégithette ki és szolgálhatta sikeresen. El kell ismernünk, hogy intézetünk első vala az erdelyi r. kath. Státus intézetei között, mely először költözhetett uj épületbe. de rövid idő alatt helyiségei szüknek bizonyultak és számban sem feleltek meg a követelményeknek. Egyes termeket többféle célra kellett felhasználni, a mi zavarokra adott alkalmat. Hozzájárult a nehézségekhez az is, hogy a finevelő-intézet szintén nem felelhetett már meg rendeltetésének, az internátussá átalakitott régi gimnáziumi épület pedig mármár rendőri oltalom alá került s mivel ezen épületeket csak nagy költséggel lehetett volna átalakitani, az uj gimnáziumot pedig kibővitení nem lehetett, önként támadt a gondolat, hogy a kérdést legcélszerübben uj főgimnázium épitésével és a réginek finevelővé való átalakitásával lehetne megoldani. Igy épült fel aránylag rövid idő alatt a második uj otthona az intézetnek. Az épités 1909. ápr. havában vette kezdetét és a terv szerint akadálytalanul haladt előre. Május 19 én megtörtént az alapkő megáldási ünnepély, melyet a kegyelmes püspök ur végzett, a tanári kar és ifjuság jelenlétében. Az épület tervét Papai Sándor müszaki tanácsos készitette. Az épületet a kolozsvári Spáda és Király cég emelte, az egyes munkák végrehajtására szintén hazai iparosok nyertek megbizást.

Kegyes engedelmükkel, kötelességemhez hiven, egy rövid, futó pillantást tettem a tanitézet történetére, melynek legfényesebb lapja e mai nap, midőn az intézet a magas kormány támogatásával a tudományoknak emelt e díszes csarnoknak felszentelését ünnepli és üdvözölheti falai között az erdélyi r. kath. tan- és nevelőintézetek legfőbb igazgatóját, Püspök ur ő nagyméltóságát. Fogadja ő nmltga hálás köszönetünket azon kitüntető kegyességéért, hogy főgimnáziumi épületünk ünnepélyes felavatása czéljából körünkben személyesen megjelenni kegyes volt.

Hálás tisztelettel üdvözlöm a magyar kultura ez időszerinti vezetőjét. a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Ő nagyméltóságát, kinek magas figyelmét, hogy ünnepélyünkön, a főispán ur Ő méltóságával képviseltette magát, az intézet további jövőjének, fejlődésének biztató zálogául tekinthetjük. Fogadja Ő méltósága e tanintézet tanárainak, növendékeinek hálás köszönetét ünnepélyünkön való szives megjelenéséért.

Hálás köszönetünk kell illesse a magas kormányt és annak volt vallás- és közoktatásügyi miniszterét, gróf Apponyi Albert ur ő nagyméltóságát azon nemeslelkü elhatározásáért, a mellyel az állam jelentékeny hozzájárulásával a főgimnázium épitését lehetővé tette.

Hálával tartozunk az erdélyi róm. kath. Státusnak, Püspök ur őnagyméltóságának és a Méltóságos Igazgatótanácsnak azon áldozatokért, melyeket ezen intézmény érdekében meghoztak; mert bár nagy anyagi áldozatok árán jött létre a finevelővé átdolgozott gimnáziumi épület. érezték, hogy azzal a kérdés végleg nincsen megoldva, mert ez a modern követelményeknek nem felel meg.

A legnagyobb elismeréssel kell továbbá megemlékeznünk e pillanatban arról a férfiuról, a ki az egész ügynek mintegy lelke volt, azt a legnagyobb készséggel vette kezébe, ki sem időt, sem fáradtságot nem kimélve, mondhatni emberfeletti erővel fáradozott az uj épület megteremtésén. Ez a férfiu Mikes János gróf főesperes — püspöki biztos ur, kit büszkén vall magának a város róm. kath. hivő népe és társadalma. Jól tudjuk, hogy az ügy érdekében s nem a külső dicsőség reményében fáradozott, de szivünk sugallata késztet, hogy fáradozásaiért mély hálával mondjunk köszönetet.

Itt vagyunk tehát az uj intézetben, a hol önként jön és megismétlődik a gondolat, hogy vajjon megujulunk e benne? „Jobbá és hasznosabbá teszük-e az ujabb nemzedéket? Mert ha jobbá lesz — akkor több szeretet, ha pedig hasznosabbá lesz — akkor több munka lesz a világon. Mind a kettőre szükség van, A szeretet közelebb hozza egymáshoz, a munka pedig előbbre viszi az embereket. Jobbá és hasznosabbá tenni az ujabb nemzedéket — ez a célja a szociális érzés nevelésének". Érezzük és tudjuk mindnyájan, a kik az ifjuság oktatásával és nevelésével foglalkozunk, hogy milyenné kellene tennünk, fejlesztenünk az ifjuságot ugy tudás, mint nemes érzés, tiszta izlés tekintetében. De érezzük és tudjuk, hogy mily nehézségek veszélyeztetik minden jóakarat mellett is sokszor munkánk sikerét, pedig eljárásunkban a legtökéletesebbet törekszünk nyujtani. Keressük a sikertelenség okát s igy érezzük, hogy mindazon tényezők együttmüködését lehetővé kell tennünk, melyek a munka sikerét előmozdithatják. Gondolunk a szülői házra, hogy a gyermek házinevelésének irányitásával, párhuzamos közremüködésével, az iskola és a család kölcsönös munkáját szorosabb kapcsolatba hozzuk, egyszóval a házinevelés parallel haladjon az iskolaival, mert csak igy virulhatnak az iskolák az Isten dicsőségére és a haza javára. Mert el kell ismerni azt, a gyermek alapvető erkölcsi iskolája a családi kör, az iskola inkább csak erősiti, irányitja az otthonról hozott neveltséget, de nem pótolhat mindent.

Tanitói és nevelői müködésünknek tehát számos akadálya van, melyeknek gyökerei tőlünk távolabb eső tényezőkben, főleg, társadalmi viszonyainkban és nyilvános életünk egyes kinövéseiben rejlenek. Az iskola tehát egymagában nem orvosolhatja a meglevő bajokat, bár menynyire teljesiti is kötelességét. Erkölcsi és hazafias alapon munkálkodik, egész tanitása és fegyelmezése ezen nyugszik s ezt akarja az ifjuság lelkébe is beoltani. Hegy az elvetett magból az erkölcsi világfelfogás terebélyes fája nőjjön ki, az legnagyobb részt a társadalom és a szülői ház odaadó közremüködésétől függ. Egyesülnünk kell abban a nagy célban, hogy gyermekeink az otthonból és iskolából lélekben és testben egészséges, tisztaszivü, erősakaratu, kötelességtudó polgárok lépjenek ki a társádalomba, a nagy világba.

A finevelő intézetnek részben helyén vannak épitve az uj főgimnázium és melléképületei. A régi finevelő (Seminarium) főkapuja fölött régen e szavak állottak: „Pietati et scientiis". E két szónak kell kifejeznie inténetünk jövő programmját. Adja a Mindenható, hogy legyen ez az intézet a tudományoknak és a jámborságnak a hajléka. A *tudomány* alkotja a müvelt ember vértezetét. A szentirás mondja: „Elvész a nép, mely tudás nélkül vagyon". A népek versenyében, a számban kicsiny magyar nemzetnek, a boldogulás elengedhetlen eszköze. De egymagában a tudás nem elegendő a boldogsághoz. A tudás mellett még *szeretni* is akarunk. Az ész magában csak világit — de nem melegit. Ez a sziv munkája. Nemes eszményeket kell az ifjuság szivébe oltani, hogy ne szünjön meg Istent imádni, a hazáért dolgozni. E kettőnek összhangja az egész ember. És most, a midőn e nagy áldozattal létrehozott intézet vezetését a tanári testülettel együtt átvesszük, igérjük, hogy az ifjuságot Felséges királyunk iránti tántorithatatlan hüségben, vallásos erkölcsökben és a haza szeretetében fogjuk nevelni. A czélunk az, hogy a maguk lábán járó, eszmélni, gondolkodni, akarni tudó és Istennek élő, polgártársaikat megbecsülő, kezdésre alkalmas, férfias jellemeket neveljünk és igy készüljünk az élet harczaira. (Lelkes éljenzés.)

A program többi száma.

A beszéd után az ifjuság férfikara énekelt, majd pediglen *Csató* Béla 8. o. tanuló az ifjuság nevében üdvözölte azokat, kik az uj palota létesitésén munkáltak. Most *Mailath* gróf püspök lépett az emelvényre, s tekintettel, hogy éppen déli 12 óra volt, felkérte a közönséget, hogy vele imádkozzék, minek megtörténte után a következő nap programját állapitotta meg az ifjusággal közösön, megható sok kedvességgel. Ezután *Tamás* Márta (zongora), *Negrea* Marczián (hegedü) és *Dunsz* László (celló) Jadassohn triót adtak elő sikerülten. Ennek végeztével két kis gimn. tanuló *Balázs* Dániel és *Noll* Jenő *Burger* Arthur tanár alkalmi dialogját adták elő, mely közvetlenségével nagy hatást váltott ki. A bájos kis dialogot, melyért szerző ovácziában részesült, tárcza rovatunkban hozzuk.

Az ünnepély a Szózat éneklésével véget ért.

A bankett.

Déli egy órakor a szép ünnepélyt bankett követte, melyet a Budapest-szálló disztermében rendeztek és kétszáznál többen vettek részt. Az első felköszöntőt *Haller* János gróf mondotta a királyra. Ezután *Soó* Gáspár üdvözölte a kormányt és annak jelenlevő képviselőjét. A püspököt *Lázár* István gróf éltette. Az igazgatótanácsért *Tamás* Albert igazgató üritette poharát, mig a vendégeket *Pál* István kanonok üdvözölte. Ezután *Haller* János gróf főispán, a kormány képviselője, *Sebesi* János dr. alispán Mikes János grófot köszöntötték, mint az uj épület létesitőjét. Ugyancsak Mikes grófra köszöntött a polgárság

nevében *Válentsik* Ferencz dr. országos képviselő is poharat. *Mikes* János gróf a város polgárságát éltette, *Biró* Lajos a volt tanitványok nevében a tanárokat, *Gotthárd* János polgármester Soó Gáspárt köszöntötte fel, *Gönczi* Lajos koll. igazgató a gimnázium tanárait, *Gyertyánffy* Gábor Pápai müszaki tanácsost, *Szemlér* Ferencz a társintézetek tanárait, Dr. *Solymossy* Lajos főreálisk. igazgató Szemlér és Burger tanárokat, *Gönczi* Lajos Haller János grófot, *Gyerkes* Mihály Soó Gáspárt, *Tréfán* Timotheusz a tanárokat, *Burger* Arthur a hölgyeket köszöntötték fel. A társaság a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig elmulatott és elismerőleg nyilatkozott a felszolgált pompás ebédről.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 27.

Ünnepi vers.

— Irta: *Szemlér Ferencz.* —

Huszadik század! jöjj, tekints be hozzánk
És ezt a napot aztán ne feledd!
Amit ma itt látsz őszi hervadásban:
Reménytfakasztó büvös kikelet.
Szántásra, szűzi földre lép a lábad.
Most hullatjuk belé a szent magot.
Istent-, hazátfelejtő kételyeddel
Onnan te azt ki nem szakíthatod...

Nézd, honi földnek szentelt talajából
Ez új falak hogy törnek égbe föl;
Minden kövön a hazaszeretetnek
S Krisztus hitének lelke tündököl.
E két erő tartotta fönn hazánkat
Véres, borús muló időkön át;
Ez új falaknak is új századokra
Soha nem gyönyülő erőt ez ád!

Szent ez a hely, mint Mózes csipkebokra,
Szent, mint a frigynek áldott sátora!
Sarud leoldva állj meg küszöbénél
S szived alázzad, ha belépsz oda!
Mert templom ez! oltárán öserények
Istengyujtotta büszke lángja ég
S mely szertehordja majd e szép hazába:
Im' benne nő a tiszta nemzedék.

Sziveket ölhet künn az életárja,
Mely népeket veszejtve háborog;
Járhatnak köztünk bünös tanaikkal
Gonosztudásu álapostolok;
Roskádjon el bár ez az ősi nemzet,
Hogy azt hihetnök: itt van a halál —
Nagyasszonyunk s szent Imre pártfogásán
Nem veszhet el, amíg e templom áll!...

Hazám! Itt érnek gazdag aratásra
Boldog jövőd aranykalászai:
Csak itt lehet tudást meg honszerelmet
Gyermekszivekbe mind beoltani.
Törüld le hát a könnyeket szemedről
Én szép hazám és vigadozz velünk,
Mikor tenéked, nemzetünk javáért
Magot, vetést, virágot szentelünk!

Imádat egyesítsd a mi imánkkal!
Az Úr e házat így megáldja majd
S mely benn tudást, erkölcsöt gyüjt magának:
Megáldja Ő a munkás méherajt
S ennek szivében újra fölragyog majd
A nagy Rákóczy s Pázmány szelleme,
Hogy ös joyért, erényért sikra szálljon,
Bár száz pokol kel is fel ellene!

Fiuk, testvérek! föl hát a szivekkel!
Szent óra ez! Esküt esküdjetek,
Hogy itt, e helytt a szebb s jobb élet útján
Kész harczba kelni ifju szivetek!
Hogy égni fogtok hit s tudás tüzében,
Mig ifjuságtok szent küzdelme tart!
Előre hát! Ad Astra! Ad Majora!
S megáldja Isten újra a magyart.

—

Törvényhatósági közgyülés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságát *deczember hó 2-ikára* közgyülésbe hivta össze. A tárgysorozat 145 pontból áll. A miniszteri leiratok közé van felvéve a miniszterelnök leirata, melyben a törvhat. bizottság a király születésnapjára intézett hódoló feliratának szivesen fogadását közli. A hivatalos előterjesztések közt szerepel a folyó év végével megüresedő választott törvényhatósági bizottsági tagsági helyeknek választás utján való betöltése iránti intézkedés. A választás napját, mint értesülünk, decz. 10-re tüzik ki. Ezen a gyülésen lesz betöltve a kereszturi főszolgabirói állás, mely máris nagyobb emocziót váltott ki, mint a mennyit tulajdonképpen megérdemel. A közigazgatási bizottság öt megüresedő helye is lesz betöltve, ugyszintén ujraalakittatik az állandó választmány is. A tárgysorozat 145 pontjából 122 községi ügyet tárgyal.

—

Az állami tanitók országos gyülése.

E hó 18-án mintegy 2500 állami tanitó gyült össze az ország minden részéből Budapest székesfőváros Váczi utczai városháza gyülésztermében, hogy nyomasztó anyagi helyzetük javitása érdekében tanácskozzanak és megállapodásukat az illetékes helyre juttassák. Udvarhelymegyéből *Gyerkes* Mihály. *Szász* Béla, *Veress* Mózes, *Kakucs* György és *Kriza* Sándor áll. tanitók vettek részt. A mily népes volt a már 7524 tagot számláló állami tanitók testületének országos gyülése, oly méltóságteljes és komoly volt annak minden részletében a lefolyása. Bár izzó szenvedélyekkel voltak telitve a lelkek, komoly törekvés a jogos követelés kielégitése érdekében minden jelenlevő tagot a nyugodt megfontolásra késztett. A nevezetes gyülést *Havas* Pál gyöngyösi áll. isk. ig. tanitó elnök nyitotta meg igen tartalmas beszéddel, melyben, mig egyrészről rámutatott az állami tanitók sok és nagy sérelmére, másfelől az eredmény érdekében a higgadtság megtartására kérte a gyülés tagjait. *Batthyány* Tivadar gróf az állami tisztviselők országos egyesületének elnöke, az elhangzott elnöki üdvözlő szavakra válaszolva összetartásra, együttérzésre buzditja az össztanitóságot a nagy nemzeti kulturának tovább épitése, de ugyanakkor a helyzetüknek javitása érdekében folytatandó agitátionak eredménye szempontjából.

Ezután *Bartha* Pál kispest munkástelepi áll. isk. igazgató-tanitó adta elő, gyakran kitörő helyeslésekkel kisért és a helyzetet a maga valóságában feltáró beszédében, az állami tanitók összes *sérelmeit* és *kivánságait.*

Bántóan sérelmes az állami tanitókra az állami tanitók járandóságait rendező 1907. évi XXVI-ik t.-cz., mely az állami tanitót *állami tisztviselőnek* jelenti ki, ez azonban csak fegyelmi szempontból vonatkozik reájok, mivel ellátásokat illetőleg már nem állami tisztviselők *csak állami tanitók*, akiknek a legkisebb végzettségü állami tisztviselőkénél is kevesebb fizetés és lakbér dukál, amint az a valóságban van, a tanitók külön törvénye alapján.

Bántóan sérelmes a tanitóságra a tarthatatlan fizetés és lakbér mellett az is, hogy felügyelőiül ez idő szerint a semmi képesitéshez és végzettséghez nem kötött *tanfelügyelői állásra rendszerint dilettánsokat*, félbenmaradt jogászokat, végzett földesurakat, anyakönyvi felügyelőket (akik közül egy ilyen a pécsi ny. tanf. épen most halt meg), volt katonatiszteket és ezen képesitéshez hasonló alakokat neveztek és neveznek ki, mig a saját szakmájában jártas és otthonos tanitó embereket csaknem teljesen mellőzik a tanfelügyelői kinevezéseknél.

Kimondotta az országos gyülés határozatképen, hogy az 1907. évi XXVI. t.-cz. 1. §-a alapján *kivánja az állami tanitók részére a tanitók végzettségével egyenlő végzettségü áll. tisztviselőkével teljesen azonos anyagi ellátást, fizetés, lakásbér, utazási* (most 2 K. a napi dij és semmi fuvarbér nem jár) és *nyugdij tekintetében.*

Az egyhangulag elfogadott határozat után a hatalmas testület a kultuszminiszterium palotájába vonult, ahol Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatás ügyi miniszter fogadta az áll. tanitóságot, kijelentve, az elnök által előadott beszéd kapcsán átvett memorándumra, hogy az állami tanitók követelését *jogosnak* ismeri, a lakásbér rendezése tekintetében a kultusz miniszteriumban a munkálatok már folynak, a nyugdij revisió tekintetében a legközelebb és a tanitók kivánsága szerint fog eljárni, a tanitói fizetéseket rendező 1907. évi XXVI-ik törvény megváltoztatását, amint az ország pénzügyi helyzete engedi, munkálatba veszi. A remélni kezdett nagy küldöttséget nagyon lehütötte a miniszter utolsó kijelentése. Az állami tanitók mozgalmuk jogosságának tudatában innen az országházába mentek, ahol a kupolateremben Dr. *Berzeviczy* Albert képvi előházi elnök előtt tisztelegtek, kérve ügyük támogatását.

A délután folytatott gyülésen a miniszter válaszát a teljes számban megjelent tanitók reménységgel vették tudomásul, s egyben az elnökség vezetése mellett 21 tagból álló permanens bizottságot küldöttek ki. Az állami tanitók várják és minden körülmények között követelik, hogy necsak fegyelmi és kérdőre vonás, *de állás tekintetében is állami tisztviselők legyenek.* (—*y.*)

—

Személyi hir. Gróf *Mailath* Gusztáv Károly erdélyi kath. püspök, mint jelentettük, 18-ikán Székelyudvarhelyre érkezett. A főpásztor résztvett a gimnázium felszentelő ünnepélyén. A vasárnapon leesett hó következtében lemondott tervezett csiki utjáról s hétfő délelőtt a szt. Ferenczrendi atyák vezetése alatt álló elemi fiuiskolát, az irgalmas nővérek leányiskoláját, a főgimn. minden egyes osztályát meglátogatta. Közben *Haller* János főispánnál, továbbá *Sebesi* János dr. alispánnál és *Gotthárd* János polgármesternél tett látogatást. A végén összegyüjtötte a tanári kart és az ifjuságot a gimn. nagytermébe és bucsubeszédében ujra ajánlotta a bensőséges lelkiéletnek és jellemfejlesztésnek ápolását és ezeknek előmozditására az ifjuság nagy részének igéretét vette, hogy sem a korai dohányzással, sem az alkohollal nem fogják gyengiteni testi-lelki egészségüket.

Gyulai Pál emlékezete. A székelyudvarhelyi ref. kollegium ifjusági Petőfi Önképzőköre Gyulai Pál emlékére *decz. 4 én, vasárnap d. u. 5 órakor* az intézet tornacsarnokában irodalmi ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget — a meghivók elküldéséig — ezuton is meghivja az önképzőkör elnöksége. Az ünnepély müsora a következő: 1. Nyitány, előadja az ifj. zenekar. 2. Megnyitót mond *Nagy* Elemér, az önképzőkör vezető tanára. 3. Pókainé, irta Gyulai Pál; szavalja *Órdög* Lajos VIII. o. t. 4. Népdalegyveleg, átirta *Rák* K.; előadja az ifj. ének- és zenekar. 5. Gyulai Pál lyrája, irta és elmondja *Nagy* István VIII. o. t. 6. Vis a vis, quartett *Rák* Károlytól; előadják *Kottán* V. VIII. o., *Orendi* V. VII. o., *Wolf* D. VI. o., *Méhburger* F. VI. o. t. 7. A vén szénész, irta Gyulai P.; egy részletét előadja *Kiss* A. VIII. o. t. 8. Koncert polka, quartett kisérettel hegedün játsza a szerző, *Rák* Károly, zene-tanár. 9. Éji látogatás, irta Gyulai P.; zenekisérettel szavalja *Rájk* Gy. VII. o. t. 10. Herkules keringő, Zerkovitz-tól; előadja az ifj. zenekar. 11. Diák szerelem, olaszból ford. Radó A.; szavalja *Koncz* Á. VII. o. tan. 12. Éji dal, Marschner H.; énekli az önképzőkör férfi kara.

A főreáliskola mulatsága. A székelyudvarhelyi m. kir. áll. főreáliskola, mint jeleztük, decz. 10 én változatos müsorral egybekötött tánczmulatságot rendez. A tánczmulatságot jótékonyczélu vásár előzi meg, mikor sátrakban mindenféle hidegételeket, pezsgőt, bort, virágot, czigarettát stb.-t mérsékelt, szabott árban lehet kapni. A sátrakban hölgyek fognak árulni; lesz jössátor, hol szerencséjét mindenki megtudhatja. Mig az árulás tart, azalatt a szinpadon cabaret számokat adnak elő. E nagyszabásu s itt teljesen uj müsoru estély iránt nagy az érdeklődés.

Eljegyzés. Dr. *Jakab* Zoltán ügyvéd eljegyezte *Láng* Ilonka kisasszonyt Szabadkán.

Kinevezés. A marosvásárhelyi itélőtábla elnöke *Stefani* Károly dr. ügyvédjelöltet a marosvásárhelyi itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká kinevezte.

Lyczeumi előadások. A Polgári önképzőegylet e héten tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy az eddig oly szép sikert elért lyczeumi előadásokat a most kezdődő téli évad alatt is megtartja. Az előadások vezetésére a választmánynak sikerült *Biró* István főreáliskolai tanárt megnyerni, kinek lelkes buzgalma mint a mult évben, ugy most is biztositja a sikert. Az előadások deczemberben kezdődnek meg.

A segesvári unitárius egyházközség deczember hó 3 án, a városháza diszteremben, templom és papiház épitési alapja javára *Ferencz* József unitárius püspök, *Somogyi* István főispán, *P. Horváth* Kálmán br. főgondnok, *Gvidó* Béla egyházköri esperes, *Melczer* Vilmos országgyülési képviselő, *Schaser* Gyula dr. alispán, *Iszlay* László egyházköri felügyelő gondnok, *Márkos* András egyházközségi főgondnok, *Szentkirályi* Ferencz ny. honv. ezredes, *Leonhardt* Ágoston dr. polgármester, *Pataky* László egyházköri felügyelő gondnok, *Végh* Ferencz csendőrszázados védnökségével müsoros tánczestélyt rendez. Az estély müsora: 1. Zongora-nyitány. Chopin: „Polonaise". Játsza: *Végh* Ferenczné. 2. Szabadelőadást tart: *Csifó* Salamon, kolozsvári theologiai dékán. 3. Tárogatón játszik: *Rákóczi* Imre. 4. Részlet „Petőfi Apostolából". Szavalja; *Czirmes* Bálintné. 5. Énekel; *Derzsi* Zoltán tanár, zongorán kiséri *Pelczer* Vilmos. 6. „A nagyon csinos leány" (Monolog). Irta: Jacque Armand. Előadja: Dr. *Liszkay* Miklós. 1. Nicodé: „Tarantelle". Játsza: *Végh* Ferenczné. 8. „Valami hibája van". Vigjáték egy felvonásban. Előadják: *Ziegler* Károlyné, *Márkos* Róza, *Ziegler* Károly és *Szabó* László. Kezdete 8 órakor.

A hó. *(Megmagyarázza egy III. osztályos reálista)* Mi az, ha feldobják fehér s ha leesik sárga? Nemde a tojás? Igen, a tojás. Ennek éppen ellentéte a hó, mert ez akkor is fehér, amikor leesik. A hónak egyik tulajdonságát tehát már ismerjük. Fehér. De van a hónak más tulajdonsága is, amint mindjárt látni fogjuk. Mi az, ami furdalja az embert? A lelkiismeret. A hó nem ilyen, mert a hó nem furdalja az embert. Tehát hó az, ami fehér és nem furdalja az embert. A hó azonkivül rokonságot mutat a repülőgépekkel, mert a hó is repül és esik, csakhogy nem töri össze magát. A hóról meg kell még jegyezni, hogy csak télen létezik és ebben a tekintetben lényegesen különbözik az aszfalttól, mert az aszfalt nyáron is létezik. Minthogy a hó csak délen (Sajtóhiba) létezik, a négerek nem ismerik. Még csak egy tulajdonságát kell felemlitenem, amiről biztosan ráismer mindenki, hogy tudniillik a fiuk kezében rendesen labdaalakban fordul elő. És még csak egy tulajdonságát kell felemlitenem, ha valaki olyan buta volna, hogy még most sem ismer rá a hóra, hogy hó akkor van, a mikor a rendőr minden házba beszól, hogy tessék a járdát lesöpörni, az istenit. Ime tehát, foglaljuk össze az eredményt, hogy a hó az, a mi fehér, nem furdalja az embert, nem töri össze magát, nem olyan, mint az aszfalt, a szerecsenek nem ismerik, labdaalaku és miatta a rendőr beszól. *Pilli.*

Kinevezés. A vármegye főispánja *Kriza* Sándor homoródalmási lakóst a homoródalmasi állami anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesjé teljes hatáskörrel kinevezte.

Az első nőegyleti fillérestélyt e hét szerdáján tartották meg szép sikerrel. Az estélyen *Amberboy* Aranka egy monologot adott elő sok kedvességgel, Dr. *Váró* Zoltán felolvasást tartott, melylyel kellemesen elmulattatta a hallgatóságot, *Bálint* József jogszigorló és *Rédiger* Géza lelkész hatásosan szavaltak, mig *Fábián* Károly szépen fuvolázott. A szép müsort kedélyes tánczmulatság követte. A következő estély decz. 7-ikén lesz és *Kassay* Irén, *Lántsky* Lele és Buba rendezik.

Jegyzői gyülés. Udvarhelyvármegye jegyzői egyesülete deczember 1-én *Gálffy* István elnökletével közgyülést tart. A gyülés tárgysorozata a következő: 1. A székelyudvarhelyi kir. járásbiróság 1234—910. sz. Hajdó Ferenczné név alatt odaérkezett beadvány tárgyában kiadott végzésében megnyilvánult sérelmek orvoslása tárgyában teendő intézkedés meghatározása. 2. Az országos központi jegyzői egyesület szervezési szabályrendelete és ügyrendje módositása tárgyában szerkesztett javaslat tárgyalása. 3 Udvarhelyvármegyei községi és bőrjegyzők szövetkezete által alapitandó takarékpénztár szervezése tárgyában szerkesztett javaslat tárgyalása. 4. A jegyzők országos bankja alapitási tervezete bemutatása. 5. Tagsági dijak behozatala tárgyában szerkesztett javaslat tárgyalása. 6. Inditványok.

A vizmosásos helyek megkötése. A földmivelésügyi miniszterium osztálytanácsosa, *Kolozsváry* Ödön, *Károlyi* Sándor kultur főmérnök társaságában f. hó 23-ikán Székelyudvarhelyre érkezett. Ez alkalomból *Sebesi* János alispán irodájában értekezletet tartottak, melyben résztvett *Fás* Gyula kir. erdőtanácsos is. Az értekezleten az Udvarhelyvármegyében szükséges vizmosási helyeknek megkötési munkálatait, a fásitásokat és a segélyezés mérvét beszélték meg és e tekintetben megállapodásra is jutottak.

Polgári fillérestély. A Polgári önképző-egylet fillérestélyei sorozatát 21-ikén kezdette meg, igen szépen sikerült estélylyel. A második fillérestély 28-ikán lesz és müsora a következő: Felolvas Dr. *Borosnyay* Pál, szaval: *Szombatfalvi* Mariska, hegedü solót játszik: *Kónya* Jancsi, melodrámát ad elő ifj. *Reich* József. Rendezők: *Vass* Mariska, *Vida* Margit, *Fatter* Albert, *Szőcs* István.

A Korcsolya-egylet választmánya hétfőn délután 6 órakor a Casinoban gyülést tart, melyre a tagokat ezuton is meghivja az elnökség.

A nagygalambfalvi áll. iskola a mult szombaton szép ünnepély keretében ünnepelte meg Erzsébet királyné emlékezetét. Az ünnepélyt az igazgató nyitotta meg, mig *Buna* Anna tanitónő sikerült alkalmi beszédet tartott, mig egy pár növendék szavalt. Az ünnepélyen testületileg vett részt a község előljárósága.

Husvizsgálók képesitése. A földmivelésügyi miniszter most kiadott rendeletében sajnálattal vesz tudomást arról, hogy sok helyen nem értették meg a husvizsgálók kérdésének fontosságát és sürgős voltát, illetve annak kedvező megoldása iránt nem fejtettek ki oly buzgalmat, mint a hogy azt elvárhatta volna. — Mindazáltal, hogy a husvizsgálók kiképzésében és alkalmazásában beállott késedelem a legtöbb esetben nem rosszakaratu mulasztásnak, hanem inkább az idevonatkozó rendelkezések végrehajtására hivatott közegek tájékozatlanságának, továbbá több községben megfelelő jelentkező hiányának vagy pedig a kiképzéshez szükséges anyagi erő fogyatékosságának tulajdonitható. — Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a husvizsgálók kiképeztetése és alkalmazására adott két évi határidőt egy további 1911. évi augusztus 1-ig lerjedő évvel meghosszabbitotta, kilátásba helyezte azonban azt, hogy a mulasztó közegekkel szemben törvényes megtorló intézkedéseket alkalmazni fogja.

Iparos mesterek értekezlete. A székelyudvarhelyi iparos és kereskedő tanonczisk ola tanitótestülete legutóbbi ülésén hozott határozata alapján a tanonczt artó iparosokat és kereskedőket folyó hó 27 én d. u. 2 órakor a helybeli áll. el. fiuiskola IV. osztálya tantermében tartandó értekezletre hivta össze. Az értekezlet tárgyát annak a megbeszélése képezi, hogy a tanonczok oktatása ezután is az estéli órákban történjék-e, mint eddig; vagy pedig a délutáni nappali órákban.

„Erdélyi Pénzügy". Uj lap indul meg „Erdélyi Pénzügy" czimmel deczember 1-ével Maros-Vasárhelyen, Miklós Armand f. keresk. isk. tanár szerkesztésében és kiváló szakemberek támogatásával. A lap czélja a közgazdasgi, pénz-, biztositás és kereskedelemügyi kérdéseknek szakszerü tárgyalása és erdélyi lokális szempontokból való megvilágitása. A lap egyuttal az erdélyi magántisztviselők hivatalos közlönye is lesz. Előfizetési ára egész évre 3 korona. Megjelenik kéthetenkint.

x **Royal mozi.** A Polgári önképző-egylet piacztéri helyiségében a Royal mozi a mult héten ujra megnyilt. A mozi az emeleti nagytermet bérelte ki s rendezte most ujonnan be czéljaira szépen, kényelmesen. Előadást hetenként 3—4-szer tart, s az első film-gyárosoktól érkező képek preczizen, rezgésmentesen kerülnek bemutatásra. A villamos erőre berendezett mozi ugy változatos érdekes müsoráért, mint kifogástalan bemutatásáért érdemes a megtekintésre. A jövő héten előadást ma vasárnap 3 órától 10-ig, kedden és csütörtökön fél 8 és fél 9 órakor tartanak. A szép élvezetes müsorra felhivjuk a közönség figyelmét.

A legtapasztaltabb orvosok tanácsolják, hogy egészségünk fenntartása érdekében elsősorban a gyomorra ügyeljünk.

A ki gyomrát rendben kivánja tartani, tegye szabálylyá, hogy minden héten legalább egy bizonyos meghatározott napon, pl. minden hétfőn vagy mondjuk minden szombaton, reggelizés előtt egy pohár igazi **Ferencz József**-keserüvizet igyék. Ezen régóta bevált természet-adta tisztitó-gyógyvizuek bámulatos felfrissitő hatása van nemcsak emésztőszerveinkre, hanem egész lényünkre is. A török császár udvari főorvosa is ezen tulajdonságát becsülte a legjobban, mikor az irta róla, hogy „a kitünő Ferencz József-keserüviz használata különösen kellemes."

Vigyázni kell, hogy a kereskedésekben mindenkor valódi Ferencz József-keserüvizet kapjunk, mert ez az, melyről a világ minden tájának orvosai és orvostanárai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

IPAR és KÖZGAZDASÁG.

A parajdi sóbánya üzeme.

— A kamara jelentése. —

A parajdi sóbánya fejlődése ama jelentős változás óta, mely 1906. év folyamán kiemelte e telepet a helyi jelentőség kereteiből, állandóan fokozódó eredményeket tüntet fel. A fejlődés immár annyira haladt, hogy az egész ország marhasó-szükségletének több mint 40%-át Parajd elégiti ki s joggal remélni lehet ennek az árunak további kedvező gyarapodását. A forgalom alakulását az elmult esztendőben némileg befolyásolta a harmadik évnegyedben — bár az eddigieknél már jóval kisebb mértékben — fellépett vasuti kocsihiány, mely főleg azért sujtotta jobban Parajdot, mint az ország többi bányahelyeit, mert az e bányatelep szállitási forgalmának körülbelül felét kitevő marhasóra nem terjesztetett ki a Magyar Királyi Államvasutak amaz intézkedése, mely a julius és augusztus hónapokban történt szállitásoknál némi dijkedvezményt nyujtott. Kérnünk is kell mindjárt ehelyütt a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumot, hogy e körülményt, figyelembevéve hasonló dijkedvezmény engedélyezése esetén ne csak a konyhasóra, hanem a marhasóra nézve is érvényesittessék.

Az 1908. évben összesen termelt 179,922 métermázsa sóval szemben az 1909. évben 185,941 métermázsa, vagyis 6019 métermazsával több került az országban forgalomba. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság itteni modern felszerelésü üzemtelepei, valamint sószállitási organizációja e folyton növekvő forgalmat könnyüséggel bonyolitják le s az ország gazdaközönségének körében mind nagyobb kedveltségnek örvendő sajtolt marhasót (sóbriket) is tulnyomó részben itt állitják elő. A parajdi bányatelep sótermelésének ilyetén fokozódása igen kedvező jelenség a sókincstár és általában a közérdekek szempontjából, mert a marhasó előállitásnak Parajdra való terelésével lehetővé vált, hogy e bánya általában nagyjelentőségre emelkedjék s emellett itt értékesitést találjon nagymennyiségü oly sóanyag, amely egyébként nem lett volna hasznavehető és hányóra került volna. E sómennyiség ugyanis ezelőtt hulladékanyagot képezett, most azonban a felhasználás ily módja által uj értéket nyert, amely az erdélyrészi sóbányászat termelési költségeinek olcsóbbodására is kedvező befolyást gyakorol.

Parajd összes sóforgalmának képét az utolsó öt évben a következő adatok nyujták s ezek egyszersmind hiven jellemzik azt a nagy fordulatot is, mely e bányatelep sorsában beállott:

1905. év	58,327 métermázsa
1906.	136,556
1907.	177,351
1908.	179,922
1909.	185,945

Hogy e nagyarányu fejlődésben mily része van az ideterelt marhasó-forgalomnak, kitünik, ha figyelembevesszük, hogy a marhasó e forgalmi mennyiségekben mily mértékben szerepel:

1906. év	53.351 métermázsa
1907.	74,750
1908.	81,900
1909.	98,312

A parajdi sóbánya termékeinek az ország sófogyasztásában való szélesebbkörü bevonása, kapcsolatban a sóforgalom jövedelmére alapitott sóvárad—parajdi vasuti vonal kiépitésével tudvalevően az egész Sóvidék gazdasági életében mélyreható változást idézett elő, amennyiben egyrészt a sótermelés és sófeldolgozás állandó keresetforrásokat nyitott meg a lakosságnak, másrészt számos egyéb ipari és gazdasági intézmény létesitését tette lehetővé e vidéken (erdőkitermelés, talpfa és dongák gyártása, faszénkészités, fűrésztelepek, agyagáruipar, stb.)

Az iparsó előállitásával és kiszolgáltatásával megbizott Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ebbeli tevékenysége szintén örvendetes eredményekre vezet az iparsófogyasztás terjedése szempontjából a kamara kerületében.

—

Hirdetmény. (Udvm. Gazd. egyesülettől 343—1910. szám.) A Bárczai-félc tenyészet állománya ez évben nem kerül eladásra, de eladó *Ugron* Zoltán tenyészetéből 22—24 drb tenyész-üszö, illetve borjas tehén, melynek megvételét és a gazdák között való kiosztását az egyesület még a tavaszszal elhatározta.

Felhivjuk azért azon gazdákat, kik a nevezett jóhirü tenyészetből tenyészállatokat óhajtanak beszerezni, hogy a *deczember 4 én* d. e. 9 órakor Fiatfalván tartandó eladáson jelenjenek meg.

Az ár az egyesület pénztárába 2 év alatt lesz utólagos féléves részletekben kifizetendő, az egyesületi tagok részéről kamatmentesen, a kik az egyesületnek nem tagjai 4%-os kamatot fizetnek.

Vevő köteles két jó hitelü fizető kezest állitani.

Kérjük a gazdakörök elnökeit, ezen hirdetményt a gazdakör tagjainak tudomására juttatni.

Székelyudvarhely, 1910 nov. 25. *Az elnökség.*

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Sz. 1106—1910.

Árverési hirdetmény.

Székelymagyaros község korcsmaháza 1910. évi **deczember hó 9-én** d. e. 9 órakor Székelymagyarosban a községházánál, 1911. jan. 1-től 1913. decz. 31-ig terjedő három évre haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár 400 korona, melynek 10%-a bánatpénz képpen az árverezés előtt lefizetendő. Az árverési feltételek a kjegyzói irodán és Székelymagyaros község birójánál megtudhatók.

Székelymagyaros, 1910. nov. 23.

Bodor József, s. jegyző. **Balázsi Domokos,** k. biró.

Sz. 17—1910.

kb.

Faeladási hirdetmény.

A fenyédi közbiztokosság a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi Miniszter urnak 1909. évi 7945 számu engedélye alapján nyilvános szó- és irásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező Árvátfalva II. h. részén (Tizenhétfaluhavassán) levő erdejének 106.96 k. hold területén talált és szakértőileg törzsenként felvett 41,368 drb. 12—70 czm. mellmagassági átmérővel biró luczfenyőfáját.

A részletes becslés eredménye képpen a következő faanyagok bocsáttatnak eladás alá:

		cm.		m³
1. I.	o. fűrészáru	(36 — 70	vastags.-ban)	3,247
2. II.	„ „	26 - 35	„	5,812
3. I.	„ épületi fa	19—25	„	4,929
4. II.	„ „	19 — 18	„	4,424
			Összesen	18412

műfa és 2,322 m³ hulladék (83,700) nyolczvanháromezerhétszáz korona 50 fillér becsár mint kikiáltási árban.

Az eladandó fatömeg a székelyudvarhelyi vasutállomástól 29 klm. távolra levő erdejében tövön áll és ezzel 14·8 klm. kitünő állami 14·2 klm. felerészben elég jó, másfelerészben gyengébb erdei ut köti össze.

A kikiáltási ár 10%-a bánatpénzül az árverezés kezdete előtt az árverező közig. kiküldött kezéhez teendő le.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés Fenyéd községházánál 1910. évi **deczember hó 15-én** délután 3 órakor veszi kezdetét.

Az árverési és szerződési feltételek a fenyédi közbirtokosság elnökénél és a székelyudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Fenyéd, 1910. évi november hó 23.

Sándor István, b. elnök.

Karácsonyi és ujévi ajándékok és gyermekjátékok kiállitása.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy **Kossuth-utca 16. sz. a.** (a nagytőzsdével átellenben)

gyermekjátékok és alkalmi **ajándék tárgyakban nagyraktárt** rendeztem be. Egyuttal tisztelettel tudatom, hogy első helyeken történt bevásárlásaim folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a versenyt bármelyik nagy áruházzal fölveszem. — Ugyszintén tudatom, hogy **Kossuth-utczai főüzletemben** mindennemü tárgyak, tekintettel raktáram tulzsufoltságára, **mélyen leszállitott árakon** nagy **karácsonyi occassio vásárt** rendezek. Amidőn erről a n. é. közönséget tisztelettel értesitem, vásárlási kötelezettség nélkül meggyőződni sziveskedjék. — Maradtam kiváló tisztelettel

DRAGOMÁN S. J.
Ifj. Dragomán Domokos.
6—1

Sz. 1021—1910.

közig.

Árverési hirdetmény.

Nagygalambfalva község tulajdonát képeső — korcsmaház — bolthelyiség, — 2 szoba, 1 konyha és egy pinczét magában foglaló üzlethelyiség, a község házánál 1910. évi **deczember hó 15-én** d. e. 10 órakor 800 korona kikiáltási ár mellett, nyilvános árverésen 1911. január hó 1-étől 6 egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 10%-a árverezők által az árverés megkezdése előtt befizetendő.

Árverési feltételek a körjegyzői irodában esetleg a községi biróná megtekinthetők.

Nagygalambfalva, 1910. okt. hó 16-án.

Godra Mihály, kjegyző. **Petre Lajos,** biró.

A legfinomabb czukrász sütemények darabonként **10** fillérért **Grébel-féle czukrászdában** kaphatók az állami főreáliskolával szemben. Pontos kiszolgálás. Nagy tisztaság.

Akinek **jó szép olcsó BUTOR** kell, az forduljon bizalommal

Székely és Réti

butorgyárosokhoz

Marosvásárhely, (Széchenyi-tér 41. szám)

Meghivásra bemutatjuk gazdag mintagyüjteményünket vidéken is

Erdély bármely részébe külön megállapodás szerint bérmentve szállitunk.

Menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Csász. és kir. udvari szállitók

Erdély legnagyobb butorgyára Mestitz Mihály és Fiai Marosvásárhelyt és Koloszvárt

Ajánlják kitünő gyártmányu butoraikat, melyeket **42 év óta fenálló** gázüzemre berendezett **butorgyárukban** állitanak elő. A butorokhoz csakis elsőrendü anyag lesz felhasználva.

Óriási választék! Olcsó árak! Legmesszebbmenő jótállás!

Vidéken meghivásra személyesen mutatjuk be rajzainkat és mintáinkat.

Itt az ideje, ha még nem szerezte be őszi czipőszükségletét, tekintse meg az

Orbán, Nagy és Tamás

czég elsőrendü **czipőraktárát,** ahol állandóan nagy raktár van mindenfajta **férfi, női és gyermekczipőkben** a legfinomabb kivitelben, sevro, boxalbőrből, amerikai, angol, francia és gavallér formákban. Minden fajta estély galanteire női czipők a legdivatosabb formákban. Állandó nagyraktár a világhirü **Kobrák-czipőkből,** ugyszintén Boston Rüber sárczipőkből, nemez bőrtalpas, reggeli és házi czipők. Raktáron van mindenfajta gummisarok, lábvédők, czipőfüzők és czipőcrémek.

Össze nem tévesztendő a kézi munka különféle olcsón hirdetett gyári áruval.

6—1

A Lédeczi Schenk Adolf czementgyára ajánlja legjobb minőségü és legmagasabb szilárdságu

Portland czementjét.

Gyári lerakat Székelyudvarhely és vidéke részére **Papp Zakor Endre** vaskereskedőnél Székelyudvarhely

Barcsay Károly női és férfidivat áruháza

Székelyudvarhelyt.

Nagy karácsonyi vásár

November 20-án veszi kezdetét kizárólag csakis kiváló elrőrendü és nem e célra összevásárolt árut bocsátok a n. é. vevőközönség rendelkezésére **meglepő olcsó árakon.**

Női angol és francia kosztüm gyapju ruhaszövetek a legujabb divatos szinekben bluz selymek 1 K. 10 fil.-től, bluz flanellek, bársonyok 1 K. 50 fil.-től menden szinben. Selyem, tafft és flanell bluzok mélyen leszállitott árakon. A vászonáruk nagybani áremelkedése dacára **2000** vég előnyös vételnél elértem azt, hogy 1 vég 23 mtres O-budai gyártmányu különlegességü vásznat, ami női, férfi ingekre és ágynemüekre igen alkalmas és kitünő minőségü, 20 korona helyett csak **15 koronában** árusitok mindaddig, a mig raktáram tart.

Nagyraktár: Moskovits Anatomiai czipőkből (főlerakat) férfi és női box és sevro, egységár: 10-13 és 17 korona.

Szabászati varró iskola

Malom-utcza 14.

Pálffy Zoltánné, — ki tanulmányait Kolozsvárt és Budapesten végezte — szabászati iskolájában tanit ruha és fehérnemü varrást; ugy a franczia, mint az angol minta rajzolásban alapos oktatást nyujt. Továbbá jutányos árban készit minden nemü ruha varrást (legujabb divat szerint). Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközöl. A közönség szives pártfogását tisztelettel kéri.

CZELL FRIGYES és FIAI

bortermelők és bornagykereskedők

Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természtadta valódi erdélyi hegyi borokban.

Hordókban és palaczkokban.

Kitünő saját termésü vörös borok.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLANDCEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél.

THD CAMPBELL

legelsőbb rangu angol motorgyár világhirü

benzin-nyersolaj-gáz-szivógáz- **Motorjai és Lokomobiljai**

a legtartósabbak, legjobb és legegyszerübb szerkezetüek.

Legolcsóbb / Legbiztosabb / Zavartalan } üzem

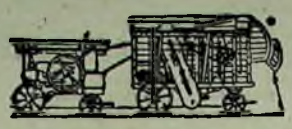

Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek. Jótállás minden tekintetben. – Telefon 64—64

Vezérképviselet:

Korányi Viktor BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér 9 szám.

Minden embernek nélkülözhetetlen!

EHRLICH „606"

Legközelebb megjelenik **Ehrlich és Hata** sajátkezü munkája az általuk „606" gyógyitó feltalált „606" szerről. Az eredeti kiseriletek megörökitett élethü képelvel.

Irták: Dr. EHRLICH P. és Dr. HATA S.

Magyara forditotta, előszóval és magyarázatokkal ellátta: **Dr. Marschalkó Tamás** kolozsvári egyetemi tanár.

Tudományos értéke mellett szenzácziósan értékes munka, melynek tartalmát minden kulturembernek ismernie kell.

Bolti ára füzve 6 K, diszkötésben 8 K.

Az előfizetési összeg beküldése esetén bérmentve küldjük, utánvételes rendelés esetén a portót a rendelő fizeti.

Megrendelhető:

Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalánál **Debreczenben** és bármely más hazai könyvkereskedőnél

2—1

Discrét szétküldés.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomása a közönségnek az a tény hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer az

Esterházy-Cognac

annak legjobb bizonyitéka a rendkivüli fogyasztás.

Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapitva, hogy az **Esterházy cognacgyár** 2 Egrot-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyitéka annak, hogy a **közönség tudja, mivel védekezzék a**

kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkivüli nagy fogyasztásnak.

Az ESTERHÁZY-COGNAC mindenütt kapható.

Központi iroda:

Budapest, V., Csáky-utcza 14. szám.

Gyógyisd az iszákosságot,

mielőtt az iszákos törvényt sért.

Mentsd meg, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkretette, mentsd meg, mielőtt a halál e mentést lehetetlenné tette

Alkolin egy pótlása az alkoholnak, mely odahat, hogy az iszákos megutálja a szeszesitalokat.

Alkolin egy telyesen **ártalmatlan** szer és hatása olyan intenziv, hogy nagymértékben iszákos egyéneknél sem tapasztalható visszacsés.

Alkolin a legjobb, mit a tudomány e tekintetben fölmutathat és ezreket mentett a nyomortól.

Alkolin egy könnyen oldható szer, mit pl. a hitves férjének reggelijében beadhat anélkül, hogy amaz észrevenné. A legtöbb esetben az illető nem érti, hogy miért nem szenvedheti többé a spiritust és azt hiszi, hogy az igen nagymértékben való élvezése az oka, mint pl. ha egy eledeltől megundorodunk, mi igen gyakran előfordul

Alkolint kellene minden apa tanuló fiának beadjon, mielőtt vizsgáin elbukik, mert ha nem is iszákos az illető, az alkohol mégis gyöngiti az agyát. Általában mindazok, kiknek nincsen annyi akaraterejük, hogy vissza tudják tartani magukat a szeszesitalok élvezésétől, vegyen be egy adag Alkolint. E szer telyesen ártalmatlan s az illető ezzel konzerválja akaraterejét és megtakarit nagyon sok pénzt, melyet borra, sörre, pálinkára vagy liqüerre kiadott volna.

Alkolin-szer 10 kor. és kapható a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett csakis:

Alkolin-intézit Copenhagen 1803. Dänemark.

Levelek 25 fillérrel, levelező lapok 10 fillérrel küldendők

Védjegy

JÓL JÁR, HA

tudomásúl veszi, hogy ujabban utánozzák

a valódi

PALMA-KAUCSUK-CIPŐSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzott dobozokban természetesen csak közönséges gummisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodasát megőrzendő, a valódi *Palma-kaucsuk-cipősarok* minden dobozán látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy.

Szabó és Társa

most: **Budapest, V., Báthory-u. 22.,** ezelőtt: Gyár-utcza.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas **benzinlokomobiljait** és **cséplőkészleteit.**

Teljes jótállás kifogástalan üzemért. Üzemzavarok kizárva. Bámulatos egyszerü szerkezet. Rendkivül csekély benzinfogyasztás.

Olcsó árak részletfizetésre. Árjegyzék ingyen.

A levelezést kérjük nem a Gyár-utcába, hanem V., BÁTHORY-UTCZA 22. czimezni.

Karácsonyi vásárlások

alkalmára czégem kiárusitás czéljából, mig a készlet tart, az alább felsoroltak szerint oly messzemenő **árleszállitást** eszközölt, mely olcsóságában páratlanul álló

rekordot ér el.

Ugyanilyen minőségü árukat olcsóbban árusitani lehetetlenség!

Tájékozásul szolgáljon a következő árszabás:

Visszamaradt tavaszi és nyári kelmék:

	ezelőtt:	most:
Szines, mintás jó mosó kretonok . . . . . forint	—·28	—·19
Cosmans és Goldberger-féle elsőrendü szintartó kretonok levantinok	—·35	—·25
Női blouse és férfi ingzefirek csinos sávokkal . . .	—·36	—·25
Angol mosó crepon és I. zefirek	—·45	—·35
Mosó szatenek sötét és világos alapon mintázott . .	—·45	—·28
Prima mosó delének minden szinben	—·36	—·24
Costüme vásznak divatos csikokkal	—·48	—·30
Tiszta len sima sziuü Gttoman szövésü Ruhavászon .	—·75	—·48
Divatos szinekben szőrkelmék	1·10-1·50	75-95

Férfi és női meleg alsó trikó ingek és nadrágok 75, 90, 1·— 1·20-ig legjobb minőségben

Őszi és téli kelmék:

	ezelőtt:	most:
Szintartó finom pamut flanellek . . . . . forint	—·34	—·22
Hermelin flanel, teljesen szintartó	—·55	—·35
I. minőségü tennis flanel Blousok és ingekre kiválóan alkalmas	—·45	—·32
Kasan flanel rendkivül tartós blousokra	—·48	—·35
78 cm. széles posztóutánzat	—·50	—·36
120 cm. széles sima és mintázott női ruhaposztók . .	—·65	—·45
Gyapju női ruhaszövetek divatos szinekben 140 cm. .	2·50	1·80
Legfinomabb női posztók 140 cm. széles costümre . .	3·20	2·30
Bálokra, estélyekre való női ruhakelmék 50 kr.-tól feljebb		
Sima, nehéz cheviottok női ruhára	1·70 helyett	1·20
Sima és mintázott blous ruhabársony teget., bordó, oliv és szürke		—·75

Remek alsószoknyák 1·50, 1·90, 2·20, 2·80, 3·50 és 4 forint.

Abrosz és szervét garnituràk szines mintázott és fehér hat személyre 5 frt. 20 kr. helyett most 1 frt. 90 kr.

6 személyes len abroszok 2 frt. 80 kr. helyett most 1 frt. 90 kr.

Kész női pongyolák, jó mosó atlasz barketből 5 frt.

Női gyapju kosztümök készen 20 frttól feljebb.

Kész női aljak szőrszövetből és posztóból 3·50, 5, 7, 10 és 16 frt. ig.

Blousok flanel és gyapju kelmékből 1 frttól 5 frtig.

Csinos kötények iskolás leányok részére 20 krtól feljebb nagyság szerint.

Kész leányka köntösök 60 krtól fölfelé 6 frtig.

Finom szálu, női és férfi ingekre való, legjobb minőségü 23 méteres végvászon 7 frt. 50 kr. helyett 5 frt 50 kr.

Férfi és fiu készruhák és felöltők, mivel a készletet teljesen kiárusitom, ugyszintén a női, férfi, gyermekcipőket is, csaknem fél árra leszállitottam

Az idei árleszállitás kiterjed minden fentelősorolt árura.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA